

2017/08

ONTVANGEN 26 APR. 2017

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Avans Hogeschool
T.a.v. de heer drs. P.L.A. Rüpp
Postbus 90.116
4800 RA BREDA

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum **25 APR. 2017**

Betreft Besluit macrodoelmatigheid nevenvestiging Ad Accountancy Den Bosch

Onze referentie
1180307

Uw brief van
01 februari 2017

Bijlagen
1

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Geachte heer Rüpp,

Met uw brief van 1 februari 2017, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 15 februari 2017, hebt u mij het voornemen voorgelegd om het Associate degree-programma Accountancy als bekostigd programma (deeltijd) te verzorgen in Den Bosch. De opleiding is voorgesteld in het Croho onderdeel Economie en de studielast is door u bepaald op 120 studiepunten.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 24 maart 2017, kenmerk 2017/08, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om het Associate degree-programma Accountancy als bekostigd programma (deeltijd) te verzorgen in Den Bosch.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 7.17 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag niet voldoet aan het vereiste van artikel 15, eerste lid, onder b, van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijst u naar het advies van de CDHO.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Onze referentie
1180307

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
dr. Jet Bussemaker
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Horman

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

CDHO

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. F.A. Hofman
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Hofman,

datum 24 maart 2017 Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs inzake de aanvraag voor een nevenvestiging van Avans Hogeschool ten behoeve van de deeltijd Ad Accountancy te 's-Hertogenbosch.

onderwerp advies nevenvestiging deeltijd hbo Ad Accountancy Avans Hogeschool 's-Hertogenbosch Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, met vriendelijke groet,

ons kenmerk 2017/08

bijlagen advies CDHO

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

CDHO

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

datum
24 maart 2017

onderwerp
Nevenvestiging
deeltijd
hbo Ad
Accountancy
Avans Hogeschool
's-Hertogenbosch

ons kenmerk
2017/08

bijlage
beoordelingskader

Op 15 februari 2017 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Avans hogeschool voor een nevenvestiging van de deeltijd Ad Accountancy in 's-Hertogenbosch. De aanvraagbrief (niet voorzien van een kenmerk) is gedateerd op 1 februari 2017. De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van Avans Hogeschool om de Ad Accountancy tevens in Den Bosch aan te bieden.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De Ad Accountancy is een deeltijdprogramma van 120 ECTS dat onderdeel uitmaakt van de gelijknamige deeltijd bacheloropleiding Accountancy. Het programma is ondergebracht in het Croho onderdeel Economie. Aanvrager biedt de Ad Accountancy in voltijd, deeltijd en duale vorm in Breda aan, en heeft geconstateerd dat een deel van de Ad'ers Accountancy in Breda woonachtig is in de regio Den Bosch. Aanvrager beoogt deze studenten in de regio te bedienen en het deeltijdonderwijsaanbod op beide locaties compleet te maken. Het Ad programma leidt werkenden en uitvallers uit hbo bacheloropleidingen Accountancy en Bedrijfseconomie op voor brede adviesfuncties, het uitvoeren van eenvoudige controlewerkzaamheden, het doen van aangiftes en het begeleiden van assistenten.

Aanvrager doet een beroep op de criteria a en b in art. 15 lid 1 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar de mening van de commissie aan criterium a in art. 15 lid 1 van de Beleidsregel. De aanvraag voldoet naar mening van de commissie niet aan criterium b in art. 15 lid 1 van de Beleidsregel.

Aanvrager stelt dat de opleiding aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte verwijst aanvrager naar het rapport 'Flexibel hoger onderwijs voor volwassenen' dat de adviescommissie Flexibel hoger onderwijs voor werkenden (Rinnooy-Kan) in 2014 heeft uitgebracht. Deze adviescommissie van de Minister van OCW had de taak te onderzoeken hoe de deelname van werkende volwassenen aan het hoger onderwijs gestimuleerd kan worden. De commissie beveelt onder andere aan om een sterker aanbod aan Ad programma's te ontwikkelen (p. viii). Het onderhavige voornemen sluit aan op die aanbeveling. De Ad kan bijdragen aan de verhoging van de participatie van (werkende) volwassenen aan het hoger onderwijs. Het beroep op een maatschappelijke behoefte slaagt.

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte heeft aanvrager evenals in haar aanvraag in 2016 de arbeidsmarktbehoefte onderbouwd aan de hand van een onderzoek dat ECABO in 2014 heeft laten uitvoeren ('Digitalisering in de financieel-administratieve beroepen'). Uit dit onderzoek blijkt dat veel handmatig invoerwerk verdwijnt en wordt vervangen door controletaken en (lichte) adviestaken. De assistenten moeten bovendien door de verdergaande digitalisering werken met steeds geavanceerdere softwarepakketten. Salarisadministratiekantoren verwachten wel werk te houden voor mbo'ers, maar signaleren dat adviestaken steeds vaker door hbo'ers worden uitgevoerd. Financiële administratiekantoren en accountantskantoren verwachten steeds minder plaats te hebben voor mbo'ers en zij schatten in dat de behoefte aan hbo'ers groeit, zowel op Ad- als op bachelorniveau. Deze opscholingstendens blijkt ook uit de Associate degree monitor van SEO uit 2015 en het ECABO onderzoek 'Perspectief op werken en Leren in de Economische, Administratieve, ICT- en veiligheidsberoepen 2014-2018'. Bovendien wordt de noodzaak tot opscholing bevestigd door de werkveldcommissie die aanvrager heeft geraadpleegd.

Aanvrager constateert dat er geen reden is om aan te nemen dat de arbeidsmarktbehoefte in Den Bosch substantieel verschilt van die elders in stedelijke gebieden. Uit het door aanvrager aangehaalde ECABO onderzoek blijkt dat de behoefte aan opscholing in de regio Zuidoost Nederland (behoudens de regio Noord Nederland) nagenoeg gelijk is aan alle andere regio's. Dat betekent tevens dat de regio Zuidoost Nederland op basis van ECABO gegevens de behoefte niet groter is dan de behoefte elders in het land.

Aanvrager doet voorts een beroep op gegevens afkomstig uit ROA AIS. Aanvrager stelt dat bij op hbo niveau geschoolde boekhouders en zakelijke dienstverleners en bij op mbo4 niveau geschoolde administratief medewerkers sprake is van sterke upgradings. Uit ROA 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2020' blijkt dat het ROA de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden in de sectoren mbo Economie en hbo Economie typeert als matig (p. 72). ROA tekent aan dat er binnen de sector hbo Economie wel richtingen zijn waarvoor de perspectieven er gunstiger uit zien: 'Een uitzondering hierop is hbo accountancy en financiën, waarvoor de vervangingsvraag niet ver onder het gemiddelde ligt en er redelijke kansen op de arbeidsmarkt worden verwacht.' (p. 69). ROA spreekt van schaarste bij financieel specialisten en economen, accountants en zakelijk dienstverleners (p. 75).

pagina 3 van 6 Op basis van het ROA AIS heeft aanvrager eveneens laten zien dat een significant aantal afgestudeerden van mbo 4 opleidingen in de sector commercieel, financieel en administratief en in de sector mbo 4 economie kiest voor een vervolgopleiding. Dit heeft naar alle waarschijnlijkheid te maken met de ongunstige arbeidsmarktperspectieven voor mbo'ers op niveau 3 en 4 op financieel-administratief vlak, zoals blijkt uit voornoemde ECABO-onderzoeken. De Monitor uitrol Associate Degree (SEO, 2015) laat bovendien zien dat het werkloosheidspercentage voor Ad'ers in algemene zin iets lager ligt (4,9%) dan voor hbo bachelor's (6,6%) en een stuk lager dan voor mbo-alumni (7,8%).

Aanvrager is van mening dat het hier niet gaat om een nieuw Ad programma dat naast bestaand aanbod komt te staan, omdat de Ad Accountancy deel uitmaakt van de bachelor Accountancy die aanvrager aanbiedt in Den Bosch. De commissie merkt op dat deze aanvraag in de zin van de beleidsregel wel betrekking heeft op uitbreiding van het onderwijsaanbod, omdat de Ad Accountancy een zelfstandige kwalificatie biedt. Bovendien is na verzelfstandiging van de Ad in 2018 de Ad formeel gezien geen onderdeel meer van de bijbehorende bacheloropleiding, maar een zelfstandige opleiding (in plaats van programma).

De commissie heeft het feit dat een deeltijdopleiding wordt aangevraagd meegewogen bij de beoordeling van de kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte, omdat de studenten al moeten beschikken over een baan en daarmee na afstuderen geen extra druk op de arbeidsmarkt genereren. Aanvrager heeft aangetoond dat werkenden op dit terrein op mbo niveau via opscholing betere arbeidsmarktperspectieven hebben. Deeltijdstudenten dienen volgens aanvrager in het eerste studiejaar te kunnen aantonen dat zij over tenminste één jaar werkervaring beschikken en in het tweede jaar over tenminste één jaar relevante werkervaring bij een NBA-geregistreerd accountantskantoor. De commissie merkt hierbij op dat bij een deeltijdvariant strikt genomen geen werkervaringseisen mogen worden gesteld (art. 7.27WHW). Voor een deeltijdopleiding mogen wel eisen aan de werkring worden gesteld.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte. De landelijke opscholingsbehoefte is aannemelijk gemaakt. Aangezien aanvrager een landelijke behoefte en een maatschappelijke behoefte aan heeft getoond voldoet de aanvraag aan criterium a in art. 15 lid 1 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium art. 15 lid 1 sub b Beleidsregel

Aanvrager heeft in de prestatieafspraken met de Minister de zwaartepunten Biobased Economy en Veiligheid vastgelegd. De commissie stelt vast dat de aanvraag voor de Ad Accountancy niet aansluit bij deze zwaartepunten. Om die reden dient de aanvraag te voldoen aan alle subcriteria in art. 15 lid 1 sub b van de Beleidsregel.

Vanaf 15 februari 2017 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Avans Hogeschool om de hbo Ad Accountancy in 's-Hertogenbosch aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. De commissie heeft geen zienswijzen naar aanleiding van deze aanvraag ontvangen.

pagina 4 van 6 Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante Ad's in een straal van 60 kilometer. Voor de beleidsregel is echter een landelijk beeld van de verwante instroom vereist. Aanvrager heeft aangegeven dat de Ad Accountancy in onbekostigde vorm wordt verzorgd door de LOI, de NTI, Markus Verbeek PREAHEP. De instroom in deze verwante onbekostigde opleidingen is echter niet bekend. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met de belangen van deze opleidingen.

Landelijke instroom bekostigde Ad's Accountancy, deeltijd

Som van aantal hogeschool	inschr_jaar				
	2012	2013	2014	2015	2016
avans hs.	4		4	4	15
fontys hs.	11	61	31	7	10
hs. rotterdam		52	9	8	8
hs. van arnhem en nijmegen	2			3	
Eindtotaal	17	113	44	22	33

Bron: website Vereniging Hogescholen

Uit het instroom overzicht blijkt dat de landelijke instroom in de deeltijd Ad's in 2014 en 2015 fors is gekelderd. De landelijke instroom is in 2016 iets gestegen, maar staat niet in verhouding tot het landelijk instroomvolume in 2013. Fontys zit met drie extra studenten ten opzichte van 2015 op de kritische ondergrens van 10 deeltijdstudenten, de hogeschool Rotterdam zit daar zelfs onder. De HAN biedt haar deeltijdprogramma om haar moverende redenen niet jaarlijks aan. Avans heeft een stijging van haar deeltijdinstroom in Breda gerealiseerd (van 4 naar 15 studenten).

Van de start van de Ad in Den Bosch kunnen echter negatieve effecten uitgaan op de instroom van de Ad Accountancy in Eindhoven. De commissie is van mening dat vooralsnog sprake is van voldoende landelijke capaciteit om in de landelijke behoefte aan opscholing te voorzien. De Ad Accountancy wordt al in Breda en in Eindhoven aangeboden, dus op geringe afstand van Den Bosch. Uit de onderbouwing van de regionale arbeidsmarktbehoefte blijkt evenmin dat er aanleiding is voor een andersluidend oordeel.

Aanvrager heeft aangegeven dat zij het onderwijs in Den Bosch zo wil inrichten dat alle studenten die zich inschrijven voor de deeltijdbachelor Accountancy eerst het Ad traject doorlopen. De huidige eerstejaarsinstroom in de deeltijdbachelor bestaat uit 16 studenten en aanvrager verwacht dat dit aantal gelijk zal blijven of iets zal groeien. De commissie acht deze prognose realistisch. Echter, de commissie benadrukt dat de Ad een zelfstandig programma is dat een eigen arbeidsmarktqualificatie biedt, ook al kiest aanvrager ervoor de deeltijd bachelor studenten en Ad studenten in een groep samen te voegen. Deze Ad is dan ook als zelfstandig programma beoordeeld.

pagina 5 van 6 Aanvrager geeft aan dat door de economische crisis sprake was van minder ruimte voor bij/opscholing van zittende medewerkers. Aanvrager heeft niet aangetoond dat er nu meer werkgevers bereid zijn om medewerkers deze Ad te laten volgen dan enkele jaren geleden.

Aanvrager heeft de inbedding in de regionale kennisinfrastructuur niet beschreven, waardoor de commissie dit aspect van art 15 lid 1 sub b van de Beleidsregel niet heeft kunnen wegen.

De commissie concludeert dat aanvrager niet heeft aangetoond dat er ruimte bestaat voor een nevenvestiging van de Ad Accountancy in Den Bosch. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 15 lid 1 sub b van de Beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (Wet). Aan de hand van de criteria genoemd in artikel 15 eerste lid in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 worden voornemens tot het vestigen van (een deel van) een opleiding in een andere gemeente beoordeeld op doelmatigheid. De nevenvestigingsplaats van een opleiding kan alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria in art. 15 lid 1 sub a en art. 15 lid 1 sub b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

---

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.